

knihy jsou uvedeny pokyny, jak založiti registraturu a odkládací pravidla. Příručka je psána z praxe pro praxi, používá praktických poznatků a snaží se je shrnouti a podati jasný přehled registračních soustav a pomůcek.

Dr. Reichert.

PRIMÁŘ MUDR. FRANTIŠEK KAFKA: *Ochrana duševního zdraví prací, odpočinkem a zábavou*. Nákladem Ústředního dělnického knihkupectví a nakladatelství A. Svěcený, v Praze, 1934, 8°, stran 45, cena Kč 4.50. — Spis převážně vědecký stavěn je na třech hlavních předpokladech správného rozdělení lidského života: práci, odpočinku a zábavě. Spisovatel pojednává o tom, jaké situace mohou vzniknouti u lidí s různou tělesnou konstitucí, charakterem a temperamentem. Vybičované tempo dnešního života, nedostatek práce, nesprávná životospráva činí velký nárok na duševní zdraví lidí. Především je to práce, která uspokojuje, aby byla vrácena člověku duševní vyrovnanost, odpočinek, jehož člověk nemůže postrádati pro své tělesné a duševní zdraví a konečně zábava, o níž se spisovatel vyjádřil, že je závažím, kterým je nutno vyvažovat misky vah, z nichž na jedné straně jsou tělesné defekty a na druhé duševní obtíže.

Dr. Jindřich.

JUDR. BOHUMIL SOTTNER: *Výklad k zákonu o sociálním pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří*. Průmyslové praktikum čís. 17., v Praze 1934, nákl. Tiskových podniků Ústředního svazu čsl. průmyslníků, cena 28 Kč. — Publikace vydávané Svazem průmyslníků a určené původně pro praktickou potřebu zaměstnavatelských kruhů mají již svou tradici a důkladností zpracování i bohatstvím snesené judikatury se staly i pomůckami právníků. Sottnerův výklad vládním nařízením čís. 112/34 Sbírky, resp. zákonem čís. 143/34 Sbírky, opětne novelovaného zákona o sociálním pojištění dělnickém má rovněž veškeré dobré vlastnosti předchozích praktických komentářů této sbírky. Kniha má dva oddíly, z nichž první jest přístupným systematickým výkladem materie, druhý pak přináší soukromě pořizené nové úplné znění zákona. Pro snadnost orientace a pro účelný přehled o nových ustanoveních byla tato po straně

Dr. Potužil.

JUDR. BOHUMIL SOTTNER: *Zákon o pracovním poměru soukromých úředníků, obchodních pomocníků a jiných zaměstnanců v podobném postavení*. Průmyslové praktikum čís. 18., v Praze 1934, nákl. Tisk. podniků Ústř. svazu čsl. prům., cena 18 Kč. — Obsahuje jednak výklad zákona o soukromých zaměstnancích čís. 154/34 Sbírky, který již krátce po publikaci se stal předmětem různých diskusí a sporů, jmenovitě pokud jde o ustanovení přechodná, jednak text nového zákona. K výkladu použito značnou měrou i příslušné judikatury, pokud nový zákon recipoval ustanovení zrušeného zákona o obchodních pomocnících čís. 20/10 ř. z. Stran účinnosti donucovacích předpisů zákona, které podle § 56, odst. 1. zák., jsou-li pro zaměstnance příznivější, platí i pro pracovní poměry v den jeho účinnosti trvající, vykládá věc autor (str. 75) tak, že určité skutečnosti, jež se udály dříve než zákon vstoupil v platnost, bude nicméně nutno posuzovati ještě podle předpisů dřívějších. Tak na př. výpověď, daná před účinností zákona, má být posuzována ještě podle ustanovení platných v den výpovědi. Stejně posuzuje autor na př. i právo zaměstnance v případě nemoci, úrazu a podobných překážek, nastalých přede dnem účinnosti nového zákona.

Dr. Potužil.

JUDR. JOSEF MĚŘIČKA: *Plavební právo vnitrozemské*. Nákl. vydav. čas. »Čsl. plavební list«, v Praze 1934. Sv. IV. Kn. Námořní společnosti čsl. Str. 284, cena Kč 40.—. — Až do nedávna opomíjená čsl. literatura z oboru plav. práva vůči hledě roste. Ukazuje to i na význam, který si plavba vydobývá mezi ostatními prostředky svojí levností při značném množství dopravovaného zboží. Pro náš stát má velkou důležitost vybudování plavby vnitrozemské jako nejpohodlnějšího spojení s námořními přístavy. Říční motorové lodi, stavěné podle čsl. patentů, předstihují ostatní svojí

rychlostí. Aby se obchodně-plavební styky s cizinou mohly řádně vyvíjeti, nutno jim dáti pevný právní podklad. Že se tak skutečně děje, vidíme z celé řady obchodně plavebních smluv, uzavíraných s okolními státy. — Máme před sebou první čsl. knihu, která shrnuje porůznu roztroušené prameny čsl. vnitrozemského práva plavebního.

Autor, odb. rada min. obchodu z plavebního oddělení, upozorňuje v úvodě na národohospodářský význam vnitrozemské plavby, přípravy k mezinárodní úpravě a unifikaci vnitrozemského plavebního práva. Literatura, o níž se rovněž ihned v úvodu svého díla zmiňuje, je ponejvíce monografická. Literatura německá je nejúplnější a nejbohatší. Z čsl. literatury jsou to: spis prof. Dr. Gubera: »O vodních cestách se zvláštním zřetelem k průplavním a kanalisačním projektům«, prof. Dr. Vošty: »Plavební policie na mezinárodních řekách« (viz recenzi Všehrd č. 2/33), prof. Dr. Hermanna-Otavského: »O obchodech podle čtvrté knihy všeob. obchodního zákona« (publ. Všehrdu č. 32), Dr. Vážného: »O dopravních obchodech ohledně dopravního pojištění«, prof. Dr. Hermanna-Otavského: »Soukromé pojišťovací právo československé«. Úřední návrhy čsl. zákona na úpravu právních poměrů vnitrozemské plavby vypracovali: Dr. V. Staněk a Dr. Fr. Sitenský z min. obchodu.

Dějiny plavebního práva uvozuje autor citací římských právníků Ulpiana a Cassia. Ve středověku byly zřizovány plavební cechy, jimž náležela plavba na určitém úseku řeky. Plavba nebyla tehdy svobodná. Teprve na mírovém kongresu vídeňském proniká zásada svobodné plavby na některých větších splavných řekách, které byly prohlášeny za mezinárodní. Po uzavření mírové smlouvy versailleské byla podepsána v Drážďanech 1922 Labská plavební akta, provádějící zmezinárodnění Labe. Ohledně plavby na Dunaji sjednán byl v Paříži Dunajský statut r. 1921. Oderská akta vešla v platnost teprve podepsáním v Drážďanech r. 1932. V dalším vykládá autor právní poměry vodních cest, týkající se jejich udržování a zlepšování, správy a stavby. Zmiňuje se o vodocestném fondu, jehož vrcholné poslání spatřuje ve vybudování důležitého spojovacího průplavu Labe—Odra—Dunaj. Vyčerpav. předpisy, týkající se vodních cest, obrací se k předpisům o lodích, zkoumaje právní poměry plavidla a jeho zápis do rejstříku lodí vnitrozemských. Se způsobilostí plavidla k plavbě souvisí cejchování lodí, celní lodní závěr, lodní hypotéka a exekuce na vnitrozemské lodi. — Právní poměry provozovatele plavby týkají se všeobecně plavebního podnikání, udílení plavební koncese podle § 15 hod 5. ž. ř., druhů plavebních podniků a ručení provozovatele plavby. Podnikatel plavby, pokud nevede plavidlo sám, zaměstnává vůdce plavidla, který je nadán určitou pravomocí a služební smlouva s ním je zákonně upravena. Způsobilost jeho se zjišťuje t. zv. plaveckým patentem. Pěče řádného vůdce plavidla posuzuje se podle řádů plavební policie. S mužstvem uzavírají se zvláštní smlouvy. — Služba lodivodní je upravena zvlášť. Plavební a přístavní provoz, zejména celní, má velmi spleťté předpisy, zvlášť pokud se týče přístavních řádů. Pro dopravní obchod plavební platí předpisy obchodního zákona. Zaplacení dopravních výloh podle nákladního listu je podmínkou pro vydání nákladu (srv. také prof. Dr. Hermann-Otavský: »Obchodní zákon r. 1929«). Dopravce nejen ručí, ale má také zástavní právo na zboží, které dopravuje. Doprava osob, vorů a vleku se řídí zvláštními předpisy. Plavební společnosti vydávají vedle podmínek dopravních zvláštní podmínky vlečné. Odlišné je řízení při společné havárii. Nároky za záchranu a vyžádanou pomoc možno uplatňovati podle občanského zákona. Německý zákon o vnitrozemské plavbě řeší tyto poměry nejpodrobněji. Na plavební pojištění vztahuje se zákon o pojišťovací smlouvě č. 501/1917 ř. z. v zemích historických a na Slovensku a Podkarpatské Rusi tit. VII. obch. zák. uh. o pojišťovacím obchodu. — Tento zákon byl doplněn a změněn zák. č. 65/1922 a vl. nař. č. 307/22 Sb. z. a n.

Tato cenná kniha, vyčerpávající předmět, je zakončena dvěma obšírnými statěmi o plavební správě a soudech a plavební politice.

Obor plavby vnitrozemské, z plavebních otázek pro náš export nejdůležitější, bude nyní v československé literatuře zastoupen, a to knihou, která svému poslání vyhovuje. Dr. Reichert.

FRANTIŠEK ZUMAN: *Pootavské papírny*. Vydal Archiv pro dějiny průmyslu, obchodu a technické práce v Praze 1934. Str. 70, tab. XVIII, cena neuvedena. — Kniha jest pramenným zpracováním historie malých papíren s ruční výrobou, z nichž některé se udržely až podnes, některé z nich byly přeměněny na mlýny. Pokud si nevšimáme zajímavých detailů u historie jednotlivých papíren, lze sledovati přechod od řemesla k průmyslu, jeho volný rozvoj, podporovaný liberálními ideami rakouských panovníků a snahou po zkapitalisování, které vyvrcholily za Marie Terezie a Josefa II. Naproti tomu řemesla byla spoutána různými předpisy, zejména cechovními. Kniha je ilustrována obrazy jednotlivých papíren a jejich vnitřního zařízení. Ku konci jsou připojena vyobrazení filigránů na křídovém papíře.

Práce, která vyšla zároveň ve Věstníku Královské společnosti nauk, může býti vzorem vědeckému historickému badání na podkladě pramenů. Studium historie průmyslu, obchodu a živností dává v těchto oborech mnoho cenných námětů i pokynů pro budoucnost. Dr. Reichert.

ING. DR. STANISLAV ŠPAČEK: *Zásady organisace a její význam pro bezpečnost a vývoj národa*. Nákl. Svazu čsl. důstojnictva v Praze 1934, stran 108, cena Kč 15.—. — Autor je vynikající odborník ve vědeckém řízení práce a snaží se tyto metody aplikovati ve vojenství, kde rovněž lze získati nejmenším úsilím nejhospodárnějších výsledků. Každý nováček má býti podle svých fysických i duševních schopností postaven na místo, které mu nejlépe odpovídá. — Je zapotřebí dokonale organisovaného vojenského výzkumnictví a co platí o všech oborech lidského konání, platí i zde, t. j. vědeckým badáním vyvarovati se budoucích nezdarů. Platí zde zásada italského vědce Galilea Galilei: zkoušeti znovu a znovu. — Je nutno zříditi organisaci pohotovosti a obrany země, neboť správně pravidlů byv. president Spoj. států amer. Wilson: války se vyhrávají vědeckým vedením a využitím průmyslových sil. Je zapotřebí účelných úspor, které znamenají velice mnoho při velikém množství. — Mobilisace vojenská je pouhou součástí všeobecné mobilisace. — Aby taková mobilisace mohla býti řádně provedena, musí býti prováděna na zkoušku a národ má býti informován o obraně vlasti. — Ve Spoj. státech amerických den obrany je zkouškou mobilisace. — Polské vojensko-technické sdružení má velmi dokonalý program. — Předpokladem vědeckého řízení při mobilisaci je organisace převýchovy národa pro zdatnost a pro obranu země. Na konci knihy podává autor několik organizačních návrhů. Po stránce vnitřní úpravy je kniha zakončena bibliografií knih a časopisů podle oborů v abecedním pořádku, kromě toho je připojen věcný a jmenný rejstřík.

Metodu vědeckého řízení, kterou je třeba uplatniti postupně ve všech oborech lidské práce, nutno především uplatniti ve vojenství, jakožto obraně státu. Provedení tohoto úkolu slouží svými náměty tato kniha.

Dr. Reichert.

Dr. J. DANÍČEK: *Manifestační sjezd spořitelén v Trenčíně*. Nákl. Jednoty čsl. spořitelén v Praze, 1934, str. 63. — Brožurka podává vylíčení průběhu sjezdu konaného dne 14. října 1934, obsah projevů referátů a resolucí, zabývajících se především řešením nápravy komunálních financí a oddlužením zemědělců. V referátech je též zachycen nynější stav spořitelén a jejich požadavky. V resoluci se volá zejména po nutnosti uklidnění našich hospodářských poměrů. Kš.